

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

TRABZON

İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

**“TRABZON İLİNDE YAŞAYAN 18 YAŞ VE ÜSTÜ BİREYLERDE BAZI
KRONİK HASTALIKLARIN (OBEZİTE, HİPERTANSİYON,
DİYABETES MELLİTUS, DİSLİPİDEMİ) İLE PSÖDOEKSFOLİASYON
SENDROMU (PEXS) VE PSÖDOEKSFOLİASYON GLOKOMU (PEXG)
PREVALANSLARI VE RİSK FAKTÖRLERİ, KRONİK HASTALIKLAR
VE KÜRESEL İKLİM KRİZİ RİSK ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
BELİRLENMESİ”
PROJESİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ**

“TRABZON İLİNDE YAŞAYAN 18 YAŞ VE ÜSTÜ BİREYLERDE BAZI KRONİK HASTALIKLARIN (OBEZİTE, HİPERTANSİYON, DİYABETES MELLİTUS, DİSLİPIDEMİ) İLE PSÖDOEKSFOLİYASYON SENDROMU (PEXS) VE PSÖDOEKSFOLİYASYON GLOKOMU (PEXG) PREVALANSLARI VE RİSK FAKTÖRLERİ, KRONİK HASTALIKLAR VE KÜRESEL İKLİM KRİZİ RİSK ALGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ” PROJESİ İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Taraflar

Madde 1- Protokolün amacı;

- Halkın sağlık sorunlarının belirlenmesine ve sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik bilimsel araştırmalar yapmak, bu konuda Sağlık Bakanlığına bilgi sağlayarak destek olmak,
- Halka mümkün olan en iyi sağlık hizmetini sunmak için halkın sağlık düzeyini yükseltici çalışmalar yapmak,
- Kronik hastalık tarama ve izlemlerini yaptırmayan vatandaşları belirlemek, bunun nedenlerini saptamak, müdahale yöntemleri belirlemek
- Kronik hastalık taramaları ve izlemleri ile oluşabilecek komplikasyonlar hakkında halkın sağlık okuryazarlığını artırmak.

Madde 2- Protokolün kapsamı;

Trabzon ilinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireylerde obezite, hipertansiyon, diyabetes mellitus, dislipidemi, psödoeksfoliyasyon sendromu (PEXS), psödoeksfoliyasyon glokomu (PEXG), glokom ve refraksiyon bozuklukları prevalansları ve ilişkili risk faktörlerinin belirlenmesi ve kronik hastalıklar ile küresel iklim krizi risk algısı arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlayan bilimsel ve etik ilkeler uygun araştırmanın yapılması.

Madde 3- Protokolün yasal dayanağı;

- 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin 2. fıkrasının a) ve ç) bentleri (a) *Halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, hastalık risklerinin azaltılması ve önlenmesi, ç) Sağlık eğitimi ve araştırma faaliyetlerinin geliştirilmesi.*),
- 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 26. maddesinin 2. fıkrasının a), ç) ve d) bentleri (a) *Halk sağlığını korumak ve geliştirmek, sağlık için risk oluşturan faktörlerle mücadele etmek. ç) Yaşam kalitesini yükseltecek*

alışkanlıkları kazandırarak toplumdaki tüm bireylerin sağlığını geliştirmek; hatalı beslenme alışkanlıkları, obezite, sigara ve benzeri zararlı maddelerin yol açtığı sağlık riskleri ve tehditleri ile mücadele etmek, bu hususları izlemek, araştırmak, veri toplanmasını sağlamak ve değerlendirmek d) Birey, toplum ve çevre sağlığını etkileyen ve genel sağlığı ilgilendiren her tür etkeni incelemek...

c) 2010/81 Sayılı Gezici Sağlık Araçları ve Mobil Üniteler Hakkında Genelge

Madde 4- Protokoldeki tanımlardan;

- Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- Valilik: Trabzon Valiliğini
- Üniversite: Karadeniz Teknik Üniversitesini,
- Müdürlük: Trabzon İl Sağlık Müdürlüğünü,

Madde 5 - Protokolün tarafları;

Bu protokol, Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü ve Karadeniz Teknik Üniversitesi arasında aşağıda yazılı şartlar dâhilinde akdedilerek, Valilik Olurlarına sunulmuştur.

	Adres	Telefon Numarası	Faks Numarası
Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü	Gülbaharhatun Mah. İnönü Cad. Ahmet Can Bali Sok. No:15 Ortahisar / Trabzon	0 (462) 410 61 10	0 (462) 410 61 00
Karadeniz Teknik Üniversitesi	Karadeniz Teknik Üniversitesi Kanuni Kampüsü, Ortahisar/ Trabzon	0 (462) 377 30 00	0 (462) 325 32 05

- Taraflar yukarıda belirtilen adresleri tebligat adresi olarak kabul etmişlerdir. Adres değişiklikleri usulüne uygun şekilde karşı tarafa tebliğ edilmedikçe en son bildirilen adrese yapılacak tebliğ ilgili tarafa yapılmış sayılır.
- Taraflar, yazılı tebligatı daha sonra süresi içinde yapmak kaydıyla, posta kuryesi, faks veya elektronik posta gibi diğer yollarla da bildirimde bulunabilirler.

İKİNCİ BÖLÜM
Üniversitenin Yükümlülükleri

Madde 6- Üniversitenin yükümlülükleri şunlardır;

- a) Araştırma için Ek-1 de sunulan listede KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İç Hastalıkları Anabilim Dalı Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı, Nefroloji Bilim Dalı, Biyokimya Anabilim Dalı, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı'ndan öğretim üyeleri ve araştırma görevlisi doktorların görevlendirilmesi,
- b) Araştırmada kullanılacak tıbbi malzemelerin temin edilmesi,
- c) Ek-1'deki listede görevli araştırma ekibince aşağıdaki işlemlerin yapılmasının sağlanması,
 1. Çevrim içi veri toplama formlarının hazırlanması ve onam formlarının hazırlanması,
 2. Araştırma yapılacak Trabzon'un tüm ilçelerinde hedef grup örneklem sayısının yaş ve cinsiyete göre belirlenmesi,
 3. Örnekleme uygun kişilerle yüz yüze, hane ve toplum tabanlı verilerin toplanması, bunun için veri toplama elemanlarının belirlenmesi, görevlendirilmesi ve eğitimlerinin yapılması,
 4. Katılımcılara projede taranan hastalıklarla ilgili hazırlanacak broşürlerin basımı ve dağıtılması,
 5. Görüşme yapılan katılımcılara görüşmenin yapıldığının ertesi gününe Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü tarafından kullanılmasına izin verilen tarama aracında Ek-2 Listede sunulan kan basıncı ölçümü, ağırlık, boy, bel, kalça ölçümleri ile göz muayenelerinin yapılması ve kan örneği alınması için randevu verilmesi,
 6. Kan alımı, gerekli ölçüm ve muayeneler için program yapılması ve o yerleşim yeri için kan alınacak kişi sayısının belirlenerek günlük/haftalık olarak Trabzon İl Sağlık Müdürlüğüne bildirilmesi,
 7. Bir gün önce görüşme yapılan katılımcılardan Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü tarafından kullanılmasına izin verilen tarama aracına geldiklerinde Üniversitenin görevlendirdiği araştırma ekibi tarafından kan örneği alınması, kişilerin mahremiyetine ve kişisel verilerinin korunmasına dikkat ve özen gösterilerek kan basıncı ölçümü, ağırlık, boy, bel, kalça ölçümleri ile göz muayenelerinin yapılmasının sağlanması ve bunların kayıt altına alınması,
 8. Katılımcıların kanında/serumunda Ek-2 de sunulan listede bulunan parametreleri araştırmak için 5 ml'lik sodyum sitrat (SST) jelli ve 5 ml'lik EDTA'lı biyokimya tüplerine venöz kan örneği alınması,
 9. Alınan kan örneklerinin alındığı günün sonuna kadar soğuk zincir şartlarında saklanması, Karadeniz Teknik Üniversitesi Farabi Hastanesi Biyokimya Laboratuvarı'na ulaştırılması ve analizlerinin yapılması,
 10. Diyabet mellitus tanısı için açlık kan şekeri (AKŞ) 100-125 arasında çıkan kişilere o hafta içinde uygun bir günde tekrardan davet edilerek OGTT yapılması, OGTT analizleri için glukoz yüklemesi sonrası başlangıç ve 2. saat kan alım işlemlerinin yapılarak kan örneklerinin

- Karadeniz Teknik Üniversitesi Farabi Hastanesi Biyokimya Laboratuvarı'na ulaştırılması ve analizlerinin yapılması,
11. Kan analiz, ölçüm ve muayene sonuçlarının katılımcılara tercih ettikleri ve onam formunda da belirttikleri e-posta, cep telefonuna SMS ve/veya WhatsApp vb. iletişim yöntemleriyle ulaştırılması,
 12. Araştırmada saptanan yeni vakaların, kendilerine kayıtlı AH'lere bildirilmesi için gün sonunda İl Sağlık Müdürlüğüne bildirilmesi,
 13. Verilerin istatistik programına girilmesi ve analiz edilmesi,
 14. Araştırma sonuçlarının protokol taraflarının da görüşleri alınarak bilimsel raporunun hazırlanması,
 15. Araştırma sonuçlarının yapılacak paylaşım toplantısı ve etkinliği düzenlenerek protokol tarafları ile ilgili kamu ve özel kurum/kuruluşları ile basın aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılması,
 16. Araştırma sonuçlarının protokol taraflarının da görüşleri alınarak ulusal/uluslararası kongrelerde sunulması ve bilimsel dergilerde yayınlanması.
- d) Kronik hastalıklarla ilgili taramalarını hiç yaptırmamış kişileri belirlemek ve yakalanmış fırsatı kaçırmamak adına ilk taramalarını yapmak, izlemlerini hiç yaptırmamış kişileri tespit etmek ve ilk izlemlerini yapmak, 2.-3. İzlemlerini yaptırmamış kişileri belirlemek ve yakalanmış fırsatı kaçırmamak adına izlemini yapmak. Tarama ve izlemlerini neden yaptırmadıklarının sebeplerini belirlemek, müdahale yöntemleri geliştirmek, izlemlerin düzenli yaptırmak için hangi önlemlerin alınması gerektiğinin belirlenmesi.
- e) Bilimsel broşür hazırlama ilkelerine uygun şekilde hazırlanacak ve her katılımcıya verilecek broşürler aracılığıyla katılımcıların, araştırmadaki kronik hastalıkların tanımları, önemi ve özellikleri, belirtileri, tanı ve tedavi süreçleri, AH'leri başta olmak üzere sağlık kurumlarında takip edilmesi, komplikasyonları ve önleme yolları ile küresel iklim krizi hakkında sağlık okuryazarlık düzeylerinin artırılmasına çalışılması,
- f) Yapılan tarama ve izlemlerin gün sonunda, tetkiklerin ise sonuçları çıktığında; kayıtlı olduğu Aile Hekimine bildirilmesini sağlaması için İl Sağlık Müdürlüğüne bildirimini sağlanması.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Müdürlüğün Yükümlülükleri

Madde 7- Müdürlüğün yükümlülükleri şunlardır;

- a) Görüşme yapılan katılımcıların gerekli ölçümlerinin yapılabilmesi için uygun nitelikte bir aracın hazırlanması, kullanılmasına izin verilmesi ve planlama dahilinde bu aracın görevlendirilmesi,
- b) Araştırmada saptanan yeni vakaların veya hastalığı olup da kontrol altında olmayanların, bağlı oldukları aile hekimlerine bilgi verilmesinin ve yönetimlerinin

H.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
TRABZON
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

sağlanması (taramanın ya da izlemin yapıldığı günün sonunda kayıtlı olduğu aile hekimine bildirilmesi)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Son Hükümler, Atıflar

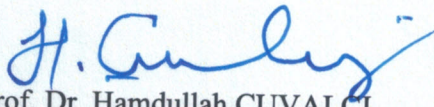
Madde 8- Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli tüm giderler, KTÜ BAP13-Araştırma Üniversiteleri Destek Programı Projesi çağrısı kapsamında alınacak proje bütçesinden karşılanacaktır.

Madde 9- Araştırmaya ve sonuçlarına ilişkin kişisel bilgi, belge ve veriler Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü onayı olmaksızın açıklanamaz ve yayımlanamaz. Ancak, bilimsel nitelikte veriler protokol kapsamında genelleştirilerek ve anonimleştirilerek bilimsel raporlar haline getirilerek ilgili bilimsel ortamlarda sunulması sağlanabilir.

Madde 10- Protokol 31 Mayıs 2026 tarihine kadar geçerlidir.

Madde 11- Bu protokol, ilgili taraflarca imza edildikten sonra yürürlüğe girer.

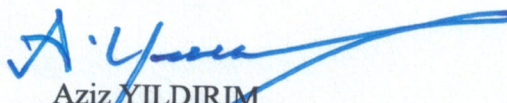
Madde 12- Bu protokol 12 (on iki) maddeden, 2 (iki) Ek' ten oluşmaktadır. Protokol 2 (iki) nüsha halinde hazırlanarak imza altına alındıktan sonra birer nüshası taraflarda yer almalıdır.

Prof. Dr. Hamdullah ÇUVALCI
KTÜ Rektörü

Dr. Hakan USTA
Trabzon İl Sağlık Müdürü

OLUR

04./12/2024

Aziz YILDIRIM
Vali

Ek-1: Proje Ekibi

ÜNVANI ADI SOYADI

1. Prof. Dr. Murat TOPBAŞ (Proje
Yürütücüsü)

2. Doç. Dr. İrfan NUHOĞLU

3. Prof. Dr. Yüksel Ali YAZICIOĞLU

4. Dr. Öğr. Üyesi Beyhan GÜVERCİN

5. Doç. Dr. Hüseyin YAMAN

6. Doç. Dr. Murat GÜNAY

7. Araş. Gör. Dr. Yeliz DABAĞ

8. Araş. Gör. Dr. Sümeyra YILDIZ

9. Araş. Gör. Dr. Muhammed İslam ÖZEL

10. Araş. Gör. Dr. Bartu GANNEMOĞLU

11. Araş. Gör. Dr. Mehmet Emre USTA

12. Araş. Gör. Dr. Hanife OLGUN

13. Araş. Gör. Dr. Zeynep Neyyire BEKMEZ

14. Uzm. Dr. Esin SAYIN

15. Dr. Ekrem YILDIRIM

16. Dr. Öğr. Üyesi Serdar KARAKULLUKÇU

17. Dr. Hakan USTA

18. Prof. Dr. Nazım Ercüment BEYHUN

KURUM

KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim
Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim
Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim
Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim
Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim
Dalı

KTÜ Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı

Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü

Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü

KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü

KTÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
TRABZON
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Ek-2: Katılımcılarda Yapılacak Muayene ve Alınan Venöz Kan Örneklerinde Analiz Edilecek Parametreler

1. Yapılacak Muayeneler
• Kan basıncı ölçümü
• Ağırlık ölçümü (elektronik tartı cihazında ölçülen tüm ölçümler)
• Boy ölçümü
• Bel çevresi ölçümü
• Kalça çevresi ölçümü
• Göz muayenesi (Göz içi basıncı, göz dibi muayenesi, cihazla refraksiyon değerleri)
2. Kan Örneklerinde Analiz Edilecek Parametreler
• HbA1C
• Glukoz (Açlık Kan Şekeri)
• Toplam Kolesterol
• Trigliserid
• HDL Kolesterol
• LDL Kolesterol